

Zet Stella eerder in!

Voor de soepele heffing van belastingen is het noodzakelijk dat ‘het volk’ daarvan zo min mogelijk merkt. Als je niet door hebt dat je belasting betaalt, zul je het immers niet erg vinden dat je (zoveel) moet betalen. Van een loonheffing die door je werkgever wordt ingehouden en afgedragen merk je als werknemer weinig; het nettobedrag telt. En voor de btw geldt dat die in de prijs zit. Slechts een enkeling zal op het bonnetje nakijken wat het bedrag aan omzetbelasting is. Op zijn Cruyffs: Je ziet het pas als je het doorhebt.

Het in steen gehouwen uitgangspunt dat de burger zo min mogelijk van de heffing moet meekrijgen, is helaas volledig verloren gegaan. Scholieren die vroeger emplooi vonden via een uitzendbureau, schrijven zich nu op verzoek van bemiddelingsbureaus in bij de Kamer van Koophandel om vervolgens hetzelfde werk te doen dat ze vroeger via het uitzendbureau verrichtten. Het enige verschil is dat de scholier nu opeens aangiften omzetbelasting moet gaan doen en een voorlopige aanslag inkomstenbelasting krijgt. En die scholier weet vaak niet wat hij ermee aan moet.

Het aantal burgers dat met de overheid moet communiceren over toeslagen of aangiften inkomstenbelasting en omzetbelasting moet doen, is in de afgelopen decennia astronomisch gestegen. Het onvermijdelijke gevolg daarvan is dat belastingplichtigen gaan vastlopen in het systeem. Als de aangiftebiljetten voor de ondernemer abracadabra zijn, lijkt de makkelijkste oplossing de blauwe enveloppen dicht te laten. De bekende struisvogelbenadering waardoor de fiscale zorgen gewoonweg worden miskend. Tot er deurwaarders verschijnen en beslag wordt gelegd.

In dit nummer van Het Register wordt aandacht besteed aan de Stella-teams van de belastingdienst. Zij proberen de fiscaal ontspoorde ondernemers – soms in samenwerking met een nieuwe belastingadviseur – weer terug op de rit te krijgen. Er wordt veelal alsnog aangifte gedaan en een betalingsregeling overeengekomen. Een bewonderenswaardige taak.

Zoals echter eveneens uit de toeslagenaffaire blijkt, is het repareren van het toegebracht leed zonder arbeidsintensief en tijdrovend. Mijns inziens zou de Belastingdienst meer oog dienen te hebben voor het feit dat er geen vergunning nodig is om ondernemer te kunnen worden. Er is een aanzienlijke kans dat fiscale verplichtingen niet worden nagekomen. Het is de maatschappelijke taak van de fiscus om te voorkomen dat fiscale zaken ontsporen. Als ondernemers enkele maanden of kwartalen geen aangiften doen of niet betalen, dient meteen te worden ingegrepen om verdere escalatie van fiscale ellende voor de ondernemer en de fiscus te voorkomen. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Hiervoor zijn geen wijzigingen in de computersystemen nodig, dus die tegenwoordig legitieme tegenwerping bij fiscale wijzigingen treft hier geen doel. Wel zijn er ‘handjes’ nodig. Bel de ondernemer op en krijg je geen fatsoenlijke uitleg, ga er langs voordat er enorme bedragen openstaan. Wat zou erop tegen zijn als de belastingmedewerker de ondernemer in contact brengt met het Register Belastingadviseurs die een geschikt lid kan vinden? Naast helpen zou de Belastingdienst ook een mogelijkheid moeten hebben om toekomstige oninbare belastingschulden te voorkomen. Het aanvragen van een faillissement kan natuurlijk altijd, maar is vaak een te verstrekkende maatregel. Het intrekken van het btw-nummer zou doelgerichter kunnen zijn. Dat gebeurt bij fraudegevallen al. Dan is het wel noodzakelijk dat tegen het intrekken van een btw-nummer bezwaar en beroep kan worden aangetekend. Dat kan nu nog niet: bizar.

Prof. mr. G.J.M.E de Bont

Guido de Bont is hoogleraar formeel belastingrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, advocaat bij De Bont Advocaten en lid van de redactieraad van Het Register

